

Op 23 november 2023 is het ontwerp van de Wet collectieve warmte (Wcw) gepubliceerd, De volgende stap is het uitbrengen van een advies over het ontwerp door de Raad van State.

De Wcw moet de huidige Warmtewet gaan vervangen. De vier grootste veranderingen zijn:

- Vergroting van publieke sturing op realisatie en exploitatie van collectieve warmte.
- Ontwikkeling van collectieve warmte die geen broeikasgassen meer uitstoot in 2050.
- Betere bescherming van de afnemers en borging van de leveringszekerheid.
- Transparante en kostengebaseerde tarieven voor de afnemers

Vergroting van publieke sturing op realisatie en exploitatie van collectieve warmte.

Het transport en levering van warmte is alleen toegestaan aan een door de gemeente voor een gebied (warmtekavel) aangewezen warmtebedrijf. Voor het aanwijzen van een warmtebedrijf bevat de Wcw een uitgebreide aanwijzingsprocedure.

Het aangewezen warmtebedrijf krijgt het alleenrecht om een collectieve warmtevoorziening aan te leggen en te exploiteren, maar ook taken en verplichtingen. Het warmtebedrijf is altijd verantwoordelijk voor het geheel, maar activiteiten hoeven niet allemaal door het warmtebedrijf uitgevoerd te worden.

Een aanvraag voor aanwijzing kan alleen worden ingediend door:

- Een warmtebedrijf

Meer dan 50% van de aandelen van dit bedrijf moet direct of indirect in handen zijn van gemeente/rijk/provincie/openbaar lichaam.

- Een joint-venture tussen een warmtenetbedrijf en een warmteleveringsbedrijf

In zo'n joint-venture zorgt het warmtenetbedrijf voor de aanleg, beheer en onderhoud van een warmtenet + het transport van de warmte en zorgt het warmteleveringsbedrijf voor de levering van de warmte. Meer dan 50% van de aandelen van het warmtenetbedrijf moet direct of indirect in handen zijn van gemeente/rijk/provincie/openbaar lichaam en binnen de joint-venture moet de zeggenschap bij het warmtenetbedrijf liggen. Er mogen wel bij bepaalde onderwerpen statutaire of contractuele afspraken gemaakt worden om te voorkomen dat investeringen van de minderheidsaandeelhouder in gevaar komen door onvoldoende zeggenschap over grote investeringen en bepaalde essentiële beslissingen ten aanzien van het warmtenetbedrijf.

- Een warmtegemeenschap

Dit is een rechtspersoon of personenvennootschap, waar leden/vennoten of aandeelhouders vrijwillig kunnen toe- en uittreden en dat niet is gericht op het maken van winst, Een warmtegemeenschap wordt gecontroleerd door aandeelhouders of leden en de collectieve warmtevoorziening is eigendom van en ontwikkeld door de warmtegemeenschap. De gemeente kan lid, aandeelhouder of vennoot worden. Lidmaatschap staat ook open voor kleine en middelgrote lokale bedrijven.

De gemeente kan voor kleine collectieve warmtesystemen (minder dan 1500 afnemers) ontheffing verstrekken op de verplichte aanwijzing en bijbehorende regelgeving. In dat geval is geen publiek meerderheidsbelang vereist. Een aanvraag voor een uitzondering wordt afgewezen indien aannemelijk is dat op korte termijn het collectief warmtesysteem geen klein

collectief warmtesysteem meer zal zijn. De gemeente is verplicht de ontheffing in te trekken als het aantal aangesloten afnemers groter wordt dan 1500.

Ontwikkeling van collectieve warmte die geen broeikasgassen meer uitstoot in 2050.

In de Wcw staat een prestatienorm voor de maximale uitstoot van broeikasgassen per warmtekavel.

Om de verduurzaming haalbaar en betaalbaar te laten zijn, geeft de Wcw ruimte om bij natuurlijke (investerings)momenten over te stappen van (deels) fossiele warmteproductie naar broeikasgas-neutrale en hernieuwbare warmtebronnen.

De Autoriteit Consumenten en Markt (ACM) kan een tijdelijke ontheffing verlenen als dat bijdraagt aan de ontwikkeling van een nieuwe duurzame warmtebron. Er is een afbouwpad met de maximale uitstoot per geleverde eenheid warmte per jaar, rekening houdend met het doel van broeikasgasvrije warmte voor 2050.

Betere bescherming van de afnemers en borging van de leveringszekerheid.

De afnemer is sterk afhankelijk van het warmtebedrijf door het alleenrecht daarvan in een bepaald gebied. Daarom is een goede bescherming van afnemers erg belangrijk. Afnemers moeten kunnen vertrouwen op een kwalitatief goed, betrouwbaar en betaalbaar product en dienstverlening.

Vóór het sluiten van een leveringsovereenkomst moet het warmtebedrijf in begrijpelijke taal een samenvatting verstrekken van de tarieven en de belangrijkste voorwaarden uit de overeenkomst. Het warmtebedrijf moet de afnemer op vergelijkbare wijze inlichten over een voornemen tot wijziging van de tarieven of de voorwaarden bij de leveringsovereenkomst.

Een afnemer kan een leveringsovereenkomst door middel van opzegging niet beëindigen tot drie jaar na aanvang van de levering van warmte.

Er wordt een combinatie van maatregelen voorgesteld ter voorkoming van de onderbreking van warmtelevering op korte termijn en het waarborgen van beschikbaarheid van voldoende warmte op de lange termijn. In geval van ernstige storing heeft de afnemer recht op financiële compensatie.

Transparante en kostengebaseerde tarieven voor de afnemers.

De koppeling van de prijs van warmtelevering met de gasprijs wordt geleidelijk afgeschaft en vervangen door een kostengebaseerde tariefregulering, die afnemers de zekerheid biedt dat ze niet méér betalen voor hun warmte dan de kosten die redelijkerwijs gemaakt worden voor die warmtelevering.